

10367

La

Societat del Born

71

LA SOCIETAT DEL BORN.

FILANTROPIA Y DIVERSIÓ.

LA

SOCIETAT DEL BORN.

FILANTROPIA Y DIVERSIÓ.

LOA ESCRITA PER

Frederic Arus y Andorra.
= R. A. y A.

Música del mestre D. Joseph Ribera.

Estrenada en lo Teatre del Circo Barcelonés.
la nit del dimars 18 febrer 1873.

BARCELONA.

~~~~~
IMPREMTA DE NARCIS RAMIREZ Y COMPANYIA,
passatge de Escudellers, 4.

1873.

La propietat de aquesta obra, per-
tany á sos respectius autors.

A MOS BONS AMICHS,

que s' aplegan

baix la bandera que te per divisa

FILANTROPÍA Y DIVERSIÓ.

La virtud ab que s' adorn'
lo Carnaval d' avuy dia
me feu naixer simpatía,
per la **Societat del Born**.

Al dar jo los primers passos
pel camí que la evidencia,
vosaltres ab complacencia
m' allargáreu vostres brassos.

¡Que mostra de gratitut
es trevall vos siga certa!....
Pobre y sencilla es la oferta
mes del cor es lo tribut.

Un trist nom unicament,
pot salvarla y darli gloria;
poso dochs, porque no moria,
el d' en **Sebastiá Junyent**.

L' AUTOR.

REPARTIMENT.

Personatjes.

Actors.

LA CARITAT.	Sta. Cristina Curriols.
LA LOCURA.	» Pepeta Mateu.
LA FAMA.	» Marieta Quintana.
UNA POBRA.	» Adela Giron.
LA SOCIETAT DEL BORN. . . .	Sr. Gimenez.
UN DISFRESSAT.	» Puig.

CORO DE DISFRESSAS Y DE POBRAS.

NOTA.—Per dreta y esquerra s' enten las del actor.

ACTE ÚNICH.

Lloch solitari.

ESCENA I.

UN DISFRESSAT. *(Impacient mira cap á la part dreta).*

Cant.

UN DIS. Els companys tardan
no se que fan;
el temps que perdan
els sabrá mal. *(Continúa mirant.)*
Veig ja que venan,
vuy avisáls, *(Cridant y fent signos.)*
¡Apa cuyteune!
¡veniu si us plau!
(Surten una munió de disfressats).

ESCENA II.

UN DISFRESSAT y Coro.

CORO *(sortint)* ¡Ja 'ns esperavas?

UN DIS. ¡Fa mes d' un quart!.

CORO ¡Anem á correr!

UN DIS.   ¡Anémsem ja!
Tots.   Si del mon res un s' en porta
                  vida alegre cal passar,
                  à lo menos quant se mori
                  no 'l tindrán per enganyat.

El temps que passa
no torna may,
¡Anem á correr!
Anemsem ja!

(Quant van á marxar l' UN DISFRESSAT que va al devant els
atura y diu mirant á l' esquerra.)

Recitat.

UN DIS.   ¿Qué voldrán aqueixas donas
                  que s' encaminan aquí...?
                  No estarán per lo bullici,
                  son aspecte sembla trist.
                  (*Surten unas pobras*)

ESCENA III.

UN DISFRESSAT. *Coro de disfressats y de pobras.*

UN DIS.   ¿Hont anéu tan recollidas? (*dirigintse á una dona*)
                  ¿De la broma es que fugiu
                  ó nos busqueu á nosaltres
                  coneixentnos per tranquils?

UNA POB.   ¿Tant be tractan nostres caras
                  las penas y los fatichs,
                  que no se conegui en ellas
                  lo dolor qu' estem sufrint...?

UN DIS.   Una pena si es contada
                  se rebaixa mitx per mitx;
                  teniu bona proporció,
                  ab nosaltres vos vèniu
                  y de las mitxa que queda
                  molt será que no n' eixim.

UNA POB.   Empreneune vostre ruta,

es distint nostre camí,
puig que mentres la ventura
placentera vos sonriu,
ab feresa la desgracia
se complau fentnos patir.
Hem buscat lloch solitari
avuy qu' es jorn d' alegria,
pera desfogar lo plor
que s' aferra en nostre pít.
Y ningú se pensarà
en lo bull del regositx,
que hi ha qui plorant se trova
de la miseria al fatich.
¡Ay! si veyá descuberta
el que sempre ditzós viu,
tanta pobresa ignorada,
tanta miseria infelis,
de segur que dés las horas
sols per ventura tindria;
amparar á la desgracia,
lo desvulgut protegir.

UN DIS. ¡Os dich que no anem bons noyas!
anem errats jo us ho dich.
Cada cosa quant li toca
diu un refrá del pays;
els sermons á la quaresma,
ara es temps de divertins.
Ab aixó com no 'ns distreu
vostre trista companyia,
si be sentintho de veras,
vos deixem solas aquí.

UNA POB. ¿Solas...? No hi estarem gayre.

UN DIS. De saver jo tinch desitx
qui deixantne la tavola,
os vindrá á fer companyia

UNA POB. La mes santa de las donas,
la que corra vers l' humild,
la que plora ab la desgracia,
la que s' aparta del rich,
la Caritat.

UN DIS. ¡Deu te 'l torni!

desperta crech que somías;
¡no la veurás!

UNA POB.

N' estich certa;
¡vindrà!

ESCENA IV.

Los mateixos y LA CARITAT. (Sortida rápida.)

CARITAT.

Ben alt ho pots dir.
Per jamay al que 'm reclama
hi deixat jo d' assistir,
qu' es per mi la millor gloria
consolar al infelis.

Fujo dels vans oropéls,
me seduheix lo sensill
y del orgull apartantme
se ignora mon procedir.

La publicitat la busco
en lo cor del desvalit
y lo qu' allarga ma dreta,
de l' esquerra no n'és vist.

Tu que sempre contra penas
tens fortuna per abrich, (A ell)
com ignoras qu' es miseria,
per xo duptavas de mi.

Y aquesta que déu al mon
sols dolors desde que viu, (A ella)
com no sap ni lo qu' es ditxa,
per xó en mi tant sols confia,

UN DIS.

Si algun dia, qu' es molt facil,
se cansés de proteгим
la veleidosa fortuna
ab anhel te buscaría,
pero ara ab tota franquesa
tu no serveixes per mí.

Ab los seus va cadascu;
á mi m' espanta lo trist,
per xó á na tu prefereixo
la bona amiga que tinch,
amiga tan verdadera

que may me dona al oblit.
Ya ho veuras. ¡Vina Locura!
¡t' espero!

ESCENA V.

Los mateixos, LA LOCURA.

LA LOCURA.   Ja 'm tens aquí.

Cant.

Ya saps que sempre
ab tu jo visch,
que sols m' agrada
la gent tranquil.
Ab ella goso,
per ella visch,
no mes desitxo.
lo que no es trist.

CORO DISF.   La gran tavola
ab tu tenim.

CORO POB.   tu 'ns aconsolas
nostre patir

CORO DISF.   Anemsen prompte
¡Marxem d' aquí!

CORO POB.   Nos dona al veuret
venturas mil.

CORO DISF.   Duri, duri la gatzara,
duri, duri el daltabaix;
viva, la locura,
viva, el carnaval.

CORO POP.   Brilla, brilla l'esperanza,
brilla, brilla en lo cel blau,
benvinguda protectora,
benvinguda caritat,

/Al anarsen la Locura s' adona de las pobres y 'ls hi diu.)

LA LOCURA.   ¿Que feu paradas aquí?
¿Alguna potser m' espera?

CARITAT.   Ves seguitne ta carrera;
van per un altre camí.

LA LOCURA. ¿Qui sou vos bella senyora
que no obstant la sensillesa
indici que la pobresa
en lo vostre costat mora,
aixis has deixat vensut
mon accent que res lo lliga?

CARITAT. Jo so del pobre l' amiga;
jo aconsolo al desvalgut.

LA LOCURA. Santa missió; elevada
y per mi desconeguda;
mes si un dia la sort ruda
sobre mí caigués ayrada,
castigantme ab crueldat,
¿per trovarte que faré?

CARITAT. Aclámam, no 't faltaré,
me dihuen la Caritat.
Tu vas ab luxo vestida
tu d' aquestos te rodejas,
senyal de que no pateixas,
mostra d' agitada vida;
mes el cor quant te veus sola,
en fer be may no t' empenya?

LA LOCURA. Jo no tinch cap mes enseyar
qu' el bullici y la tavola.

CARITAT. Qui n'ets tu que la desgracia
aixis logras subjugar?
¿Com has pogut alcansar
que á n' a cap mal te fassia?
¿Qui n'ets tú que la ventura
sempre 't mira sens embós?

LA LOCURA. L' estimada del ditxós,
me anomenan la Locura

CARITAT. ¿Y no 't cansa aqueixa vida?
¿no desitxas may fer bé?
¿No t' agradaria sé
per lo pobre benchida?

LOCURA. Porta 'l seu destí marcat
al naixer la criatura;
el felís te ab mi ventura,
ab vos la té l' orfandat.
Deixem donchs rodar la bola

per la pendent que l' inclina,
seguíu vos missió divina;
jo segueixo la tavola.
Y si al sortir de l' orgia
de son foch encar ruenta,
la miseria me presenta
de un ser débil l' agonía,
llavors jo, trista y plorosa
de la virtut fent memoria,
vos dava tota ma gloria
per ser com vos piadosa.

CARITAT.

Los sentiments qu' el teu cor
per ta boca don' sortida,
no son d' anima envilida
son de virtut un tresor,
y ab ells se pot demostrar
que quant vulgui la locura,
lo plaher y la ventura
ab lo sant sabrá juntar.
No deixis tan bon camí,
emprenéntlo ab fé y costancia
de gratitut la fragancia
trovarás al serne al fi.
A tú be 't fora possible
mentres un se diverteix,
recordarli el que pateix;
be podrias.....

LOCURA.

Imposible.

ESCENA VI.

Los mateixos y LA FAMA (Sortida rápida.)

LA FAMA.

¿Qui tals mots gosa llessar...?
¿Qui dir aixó s' aventura...?
No es impossible lograr
puguia al pobre aconsolar
qui el plaher ab goig apura.
En la noble Barcelona
poderós brilla esplendent
per la lluhentor que dona

de sas virtuts la corona,
un fill del poble, en Junyent.
Desde sa modesta esfera
impuls dona al Carnaval
y mentres la broma impera
la miseria lo venera
perque calma lo seu mal.
De la careta ab l' embós
lograr caritat alcança;
tothom se compta ditxós,
fins lo pobre riu joyós,
puig d' amparo te esperansa.

CARITAT. Virtut que m' era ignorada,
virtud que no 'n la savia
ab ella vuy ser juntada;
de mon costat apartada
no 'n será ni per un dia.

LOCURA. Tambe jo, desitxo á fe
correr prompte á son costat,
per guia m' oferiré;
si alcanço semblant mercé,
no vuy mes felicitat.

LA FAMA. Puig vos ha marcat la nova
en la cara el regositx,
jo us duré allá ahont se trova
de mas paraulas la prova.

MUTACIÓ.

A un signo de LA FAMA se correrá lo teló y apareixerá una riquísima mansió ahont hi haurá la «Societat del Born,» volta-da de pobres y disfressas. Lo pendó al seu detrás.

ESCENA ULTIMA.

LA FAMA. Es cumplert vostre desitx.
La disfressa allá present
ab pobres á son entorn,
es la Societat del Born
fundada per en Junyent.
Mireu son hermós pendó

¡Y quant bé la simbolisa!
hi campejan per divisa
«Caritat y Diversió.»

SOC. DEL BORN. Vina á mon costat LOCURA (A la LOCURA)
si de boyra 'm dons indici,
ab descomunal bullici
allunyarem la tristura,
Y tú la dona mes pura, (A la CARITAT)
la que sempre al desgraciat
un consol li tens donat;
la que quant pateixan ploras...
¡No t' allunyis de mas voras!
¡Vina prop meu CARITAT!

LOCURA. Si has conegut d' importancia
lo meu inútil servey
faré aquí del goitx l' estancia,
trevallánt per tú ab constancia:
ta voluntat es ma lley!

CARIT. ¡Qui després de venerada
tant gran amor me sap du,
sent encara jo l' honrada,
ab eccés quedo pagada
no apartantme may de tu!

BORN. Incapas de vanagloria
ma ambició queda cifrada,
en que siga respectada
demá, la meva memoria.
Y 'l millor títol de gloria,
per la veu de l' orfandat,
ourer dir á mon entorn
que puch rebrér; es un jorn
¡Ben' hajas tú Societat!
¡Ben' hajas tú la del Born!

LA FAMA. Per honrar un fet tan noble
es molt debil mon accent;
¡Honor á lo fill deí poble!
¡Gloria á Sebastiá Junyent!

*La Societat del Born, s'abrassa ab la Locura y ab la Caritat,
formant los pobres y disfressas un grupo á gust del director de
escena.*

CORO DISF. Ben' haja l' hora

que lo disfrás,
es lo ropatxe
de virtuts grans.

CORO DE POB. Ben' haja l' hora
qu' el Carnaval.
porta ab ventura
la Caritat.

CORO GENERAL.

Benhaja l' hora
que s' ha juntat
ab la gatsara
LA CARITAT.

Avants del final se cremarán flamas de Bengala, apareixent detrás de la Societat del Born un transparent que diga los dos últimos versos de La Fama.

